

Avdelningen för tillväxt och samhällsbyggnad
Sektionen för planering säkerhet och miljö
Johan Gert

Försvarsdepartementet

En ändamålsenlig hantering av tillstånd och tillsyn av explosiva varor – slutredovisning, Ds 2025:10

SKR:s sammanfattande ställningstaganden

Sveriges Kommuner och Regioner (SKR) anser att Polismyndigheten ska ges en reglerad uppgift att utföra någon form återkommande kontroll av lämplighetsprövade personer.

SKR anser att kommunens kostnader för anmälan av lämplighetsprövade personer som inte längre är inblandade i tillståndspliktig verksamhet ska kunna inkluderas i avgiften för godkännande av föreståndare och deltagare.

SKR anser att staten behöver tillhandahålla ett digitalt verktyg för att underlätta informationsutbyte mellan aktörerna som berörs av lagstiftningen om brandfarliga och explosiva varor.

Sveriges Kommuner och Regioners synpunkter

2.1 En utökad kontroll av personer som har rätt att hantera explosiva varor

SKR anser att det är positivt att polisen enklare kan få tillgång till uppgifter om lämplighetsprövade personer i det nationella tillståndsregistret för explosiva varor. Det ger ökade möjligheter för återkommande kontroll av redan lämplighetsprövade personer. Som utredningen påtalar kan en persons lämplighet förändras under tillståndstiden. Därför är någon form av återkommande kontroll väsentlig för att kunna försvåra obehörigas tillgång till sprängämnen. Kommunerna är i huvudsak beroende av information från polisen för att kunna återkalla godkännande av föreståndare och deltagare, enligt 20a § lagen om brandfarliga och explosiva varor (LBE).

SKR anser att Polismyndigheten ska ges en reglerad uppgift att utföra någon form återkommande kontroll av lämplighetsprövade personer. Om det är betungande skulle den återkommande kontrollen kunna vara av en

enklare automatiserad form än den första lämplighetsprövningen. Det behöver även regleras att polisen ska informera tillståndsmyndigheterna om en person inte längre anses uppfylla lämplighetsprövningen. Den eventuella utökade belastningen på Polismyndigheten motiveras väl av brottsförebyggande effekten av att identifiera personer som inte längre ska vara godkända för att hantera sprängmedel.

2.3 Anmälan av personer som slutar i en tillståndspliktig verksamhet

Förslaget innebär utökade kostnader för kommunerna, om än begränsade. Likväl behöver kommunerna kompenseras i enlighet med finansieringsprincipen för en tillkommande uppgift. Särskilt om staten inte tillhandahåller ett stöd som kan underlätta informationsdelningen och hanteringen, se nedan. Då kostnaden för respektive enskild anmälan bedöms vara låg är det inte lämpligt att kommunerna separat ska få ta betalt för anmälan av personer som inte längre deltar i, förestår eller har ett betydande inflytande över verksamheten. En särskild avgift för detta skulle också kunna medföra att anmälningar uteblir. SKR anser därför att kommunens kostnader för anmälan i stället ska kunna inkluderas i avgiften för godkännande av föreståndare och deltagare, enligt 27 § LBE. Detta ser SKR behöver framgå i förarbetena.

SKR anser att staten behöver tillhandahålla ett digitalt verktyg för att underlätta informationsutbyte mellan aktörerna som berörs av lagstiftningen om brandfarliga och explosiva varor. Det vill säga tillståndsinnehavare, tillståndsmyndigheterna, tillsynsmyndigheter och andra statliga myndigheter som behöver tillgång till informationen för att kunna verka brottsförebyggande. Ett sådant verktyg skulle kunna användas för tillståndsinnehavarnas anmälan av personer som prövats enligt 19 § lagen om brandfarliga och explosiva varor och inte längre deltar i, förestår eller har ett betydande inflytande över verksamheten. Det skulle underlätta för både verksamheterna med tillstånd och för tillståndsmyndigheterna. Verktyget skulle även kunna användas i anslutning till de två andra förslagen i promemorian, polisens information till tillståndsmyndigheterna om personer som inte längre bedöms lämpliga utifrån utredningens förslag om en utökad kontroll av personer som har rätt att hantera explosiva varor respektive meddelande om återkallade tillstånd enligt utredningens förslag om återkallelse av tillstånd meddelade av andra tillståndsmyndigheter. Verktyget skulle även kunna användas till flera av de andra förslagen från utredningen som genomförts, till exempel anmälan av användning och förvaring i flyttbart förråd. Tillhandahållandet av ett digitalt verktyg för informationsutbyte motiveras också av att utbytet av uppgifter i anslutning till LBE ofta behöver ske snabbt och så att alla berörda aktörer har tillgång till aktuell korrekt information.

Sveriges Kommuner och Regioner

Palle Lundberg
VD

Patrik Jakobsson
Avdelningschef